

MAJORSÁGI ÉRTESÍTŐ

NAPLO

Előfizetési árak
 Helyben: 1. K. 60 Ft / évre
 2. K. 80 Ft / évre
 3. K. 100 Ft / évre
 Vldékek: 1. K. 30 Ft / évre
 2. K. 40 Ft / évre
 3. K. 50 Ft / évre

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter. 1.
 Egyes szám: hétköznap 2 l., Vasárnap 4 l.

TÖRVÉNYT

Közegészségügy,

Az iskola mellől.

hoznak a hatóságok védelmére, törvényt gyártanak a hatalom bástyázására, törvény fog Magyarországon agyonvédeni mindenkit, csak a nép, a dolgozó kis ember marad védelem nélkül. Százerek munkanélkül bolyonganak, a kisiparos csendesen haldoklik, a kereskedelem krízis előtt áll, a tanító nyomorúságában öngyilkos lesz, a hiatalok kétkoronás rabszolgái sorvadnak, a földmives roskadozik az élviselhetetlen terhek alatt, ezeknek nem hoznak törvényt.

iskolaszék és egyéb bizottságokban; a hatóságok ülésein nálunk az iskolatagokat szokás tárgyalni, százele tanügy szónyegre kerül, csak éppen arról hallunk legkevésbé, amely valóságos rákfenéje a helybeli népoktatásunknak. Panasz hallatszik a testit fenyték ellen. Jól van, tessék eljárni, ha igaz. Kifogásolják a nővendékek tisztaságát. Rendben van. Tessék megmosatni a nyakat és kezet, tessék kitisztítani a cipőket. Nem halljuk azonban azt, hogy a közegészségügy a tantermet be-s lévegője ellen panaszkodnék, amely önönjén érde, hogy nem olajozzák a padlókat. Még kevésbé halljuk, hogy az illetékes bizottság érélyes lépéseket tett volna az ársiai állapotokat is feltűmlülő iskolamulasztások ellen. És ez a fehérvári tanügynek a legnagyobb rákfenéje. A népoktatás ábecéljának a főbaj és itt találjuk a legnagyobb eljárást, vagy ha tettek is valamit, az eredmény elmaradt, mert a tanulóknak 25-30%-os iskolamulasztása osztályonként napiróndon voltak. Több-hetes, hónapos mulasztás egy-egy tanulónál nálunk oly mindennapi eset, minthogy a

külföldi szülők gyermekeinek egy része talán csak vasárnap lát mósódóvizet. Iskolaköteles fiúk tehenesnek, sertésörzönnek, mindenesnek, vizhordónak, napszamosnak, leányok b-járónak, kisgyerek örzönök b-jelődnek szegődnek el, szintén gyakori esetek közé tartoznak. És ezeknek évvégén osztályzatot köteles adni a tanító; természetesen csak elégtelent adhat. Megkészszerzik a bukottak százalékát, a felsőbb hatóság pedig kimondja rá, hogy rossz tanító, mert sok nála a bukás. Erről kellene tárgyalni, ezen kellene segíteni, mert ilyen esetek ma már tanyai iskolánál is fehér holló számba mennek. Nem lehet? Hát mire való az a törvény, hogy tanköteles gyermekek nem szabad elfogadni? Mire való a gyermekbírótság, amely az ilyen tanulókat züllesnek induló fiatalokru bünsökökrék tekintti és hatalma van hozzá, hogy a bajt orvosolhassa? Míg ezen nem segítünk, addig ne legyen panasz rossz eredmény ellen és a különféle sok bajnak gyökerét ne a tanítóban keressük, hanem másutt.

Ujságírók és orvosok valóság-gal hadilábon állottak egymással ezen a héten. Az ujságírók, kik tudvalevőleg mindenhez a legjobban értenek, egy hétig ostromolták az egészség öreit, a kemény-szívű doktorbácsikat, hogy záras-sák le az iskolákat, küldessék haza a gyerekeket, mert járvány van. A doktorok azt mondták, hogy ők jobban tudják, hogy nincs, hát azért sem fognak száfogadni az ujságíróknak. A harcot végre is a legilletéke-sőbb tényező, maga az igen tisztelt kanyarógy döntötte el az ujságírók javára (?), agyba döntve néhány száz gyereket.

Törvény nélkül verik még a dobot a portájukon, törvény nélkül nyomja az állam a kezükbe a botot, hogy más világrészre menjenek. Csak egy mukkanás, máris törvénybe fogunk botlani, és több ezer koronával súlyosbított fogházban elmélkedhetünk Tisza István bölcs kormányzásáról.

Prohásztkához!

Nagy fűspöknök családnom lángszed,
 Mely melybe s magasba egyaránt mutat,
 De még inkább csodálom szíved,
 Mely fényes helyzetből mely féle mutat.
 Inogott a hitem s Te győgyítél meg!
 Bűbajos szó szivemben rezeg még...
 Pokol csábjá már nem fényezget,
 Ujhód reményem s hitvilágom ég!
 Te hirdeted: Krisztus szívtűnkben él...
 Ó esset utánkon, csak tartunk vele,
 A gyege s tudatlan szemmitől sem fél,
 Mindig előre megy és nem lefele.
 Nagy szó! mit nem ért meg a mai világ
 Mely kéjt, gyönyört keres mindig, szüntelen
 Bár tudja és érzi, hogy nyakára hág —
 Nincs mi visszatartása... rohan sötétben.
 Sötétben jártam én is — felőve ádódnél.
 Feledve minden... hajhászva gyönyört,
 Lélekben egy hang, bár éreztél bűntömet,
 Elnyomni akarám... szüntelen győrti.
 Te győgyítél meg engem s lértél jóntra
 Te, hi sokak között vagy a legnagyobb
 Csak igéid kasználtak javomra,
 Azok nélkül — én a legrosszabb vagyok!
 I. L.

TÁRCA.

Kövér György könyve: Kie legyen a magyar föld?

A szerző beküldte szerkesztőségünknek a könyvét. Egy kis ismeretterő bírálatot kér. Ime itt van. A címe után nagy tudással meg-irt szociológiai munkára gondoltunk, amelyet a helybeli szerző a budapesti Toldi könyvkereskedésben árultat 2-30 koronáért. Elkezd-tük olvasni. Mohón kezdttük, mert rajongunk a szociológiáért. Pár oldal olvasása után azonban úgy jártunk, mint a szerelmes bakfis, amikor egy szép napon kiabrandul a lovagjától, akit miniszteri fogalmazónak vélt, pedig csak borbély legény. Szociális könyvnek gondoltuk Kövér ur munkáját, pedig csak

röpirát, a legutolsó divat szerint felöltözött munkapárti fűzetecske, amelynek lólabként kilógó céfja, hogy politikai szerelmünkkel a munkapártot tüntessük ki, mert még egy olyan aranyos nincsen a föld hátán.

A könyv elején a keleti pánszláviz-mus veszedelméről értekeznek, két oldalon a három európai kultur-réteg okozta feszültségről beszél. Majd pedig beh bizonyítja, hogy még több ezer évig kell Európá-nak állig fegyverben állnia. Amig műveletlen népretegek lesznek a földön, — mondja — addig nagy hadseregbe van szükség. Ma még a föld jó része kulturatlan, a ki-neveléséhez évezredek kelleneek. Addig tehát sok puska és ágyu kell. Ezen okoskodás szerint azo-nban a világ végéig szükség lesz a nagy fegyverkezésre, mert hiszen a történelem igazolja, hogy a kultúra aranykora után a barbarizmus uj-

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.
 Nagy választék ágy és asztalneműek, paplanok, finom takarók, szintartó zofirek, türlőközk, szőnyegek stb.
 Olcsó szabott árak mellett.

Mai lapunk 8 oldal.

MA NAGY NYARI MULATSAG A LÖVÖLDÉBEN.

Női félcipő fekete amerikai fűzős és gombos 7.50, 9, 10, 11 kor.	GIRARDI szalmakalapkák: 2.50, 3, 4, 5.—, 6—12.	Divatos Panamaalakok 5, 8, 10, 15—20 kor. Leányka díszített és flu. szalmakalapkák 1, 1.60, 2, 3—6 kor.	NYÜLSZŐR és némeszkalapok 2.50, 3.20, 4— 5, 6—11.	Férfi félcipő fekete sevrő minden formában 11, 14, 17—20 kor. Férfi félcipő sárga bagaria amerikai formában 13, 16.50, 18.50, 20.50.
--	--	--	---	---

TELEFON 163. **KNAZOVITZKY** divatruházában.

Am, ha ez igaz is, akkor is be kell zárni járvány idején az iskolákat. Ha nem közegészségügyi, legalább is pedagógiai szempontból. Ha egy osztályból a növendékek 50% a hiányzik, ott nem lehet eredményesen tanítani s a járvány elmúltával a tanító újra, előlről kezdheti a dolgot. Szóval, mikor az iskoláról van szó, a közegészségügy mellett némileg a pedagógiára is illenek gondolni.

A tanítókat most városzerte irigyzen gúnyolódó gratulációkkal halmozák el a beköszöntött három hónapos vakáció alkalmából. Ezeknek a gratulansoknak fogalmuk sincs a tanító munkájáról. Harangot öntő hajdú az olyan ember, aki azt hiszi, hogy a tanító júniusban még igazi, értékes munkát végez. Nem. A járválo tanító ezt már elvégezte a kilenc hónapos szigorú szorgalmi idő alatt s ilyenkor már csak azt csinálja, amit a kőműves, mikor a házat bevakolja. A szemre dolgozik. A vizsgára dresszizoz. Arra a vizsgára, mely paradénak jó, de sem a tanító munkájának, sem a növendékek tudásának nem igazi fokmérője. Arra a vizsgára, mely az idén nálunk tanítók, gyerekek és

szülők egyforma nagy öröme elmarad. Miért ne maradhatna el mindig?

Érdekes tünet a mostani járvány alkalmával, hogy míg egyes városrészek iskolásgyermekei teljesen mentek voltak a kanyarótól, a gyermekbetegségek iránt legfogékonyabb olaj-utcai iskola mellett a belvárosi leányiskola állt a járvány központjában.

Ezzel a feltűnő jelenséggel kapcsolatban egy nagy mértékben visszás, sőt szegénytelen körülményre hívjuk fel e helyen a magisztrátus, az orvosok s az összes intéző körök figyelmét.

A belvárosi leányiskola hozzátérítők szemében már régóta képtelen, céltalan intézmény. Mint hogy körzetének gyermekanyagát nagyobbára a zárda (ez a némelyek szerint „privát vállalat“) szíjvia magába, a szeptemberi beiratások alkalmával felényire sem telik meg. Husz, huszonöt, harminc növendék lézeng egy-egy osztályban. Erre aztán megkezdődik az „átutalás“. A zsúfolt külvárosi iskolák mindegyikéből összeszednek (néhol összeválogatnak) hat-nyolc kisleányt s minden tekintet nélkül pedagógiára, szülők óhajára, gyer-

mek kényelmére, beinternálják őket a belvárosba, mely aztán úgy néz ki, mint egy jól felszerelt szatócsbolt. Az öreg- és malom-utatóól le a vasutig, a palotai sorompótól az Almássytelepig, alig van utca, melyből 6—7 éves apróságok ne bandukolnának az iskolaszék s egyéb faktorok jövőtáblól sokszor havas, sáros utakon, a legtöbbször rongyos, vagy legálább is hiányos öltözékben fél-háromnegyed órakon át Fehérvárnak ebbe a „Kulturpalotájába“. Innét van aztán, hogy nemcsak a társadalmi állás, tehetség, tisztaság, intelligencia tekintetében legheterogénebb elemek kerülnek együvé, de így járvány idején a város bármely helyén üti is fel fejét valamely gyerekbetegség, annak legelső áldozata lesz a belvárosi iskola.

Tessék mérlegelni: nem lenne-célravezetőbb ezt az iskolát teljesen megszüntetni s csekély számu alig 100—130 növendékét szétosztani a megfelelő külvárosi iskolákba, hol aztán, ha szükséges lenne, egy-két helyen bérlett, vagy sírgősen építendő paralel osztályokkal lehetne a tulzsfülfolságon segíteni?

(Még a belvárosi körzet növendékeinek, az iskola törzsgárdájá-

nak nagyobb része, is közelebb lenne a külvárosi iskolák valamelyikéhez, mint mostani iskolájához van. Gondoljunk csak a Kégl György, Kert, Széchenyi, Simor, Kigyó, Fazekas, stb. utcák gyerekeire!)

A felsőbb leányiskola folyton fejlődő növendékszámá, az iskola jellege, az össel illetékes helyre beterjesztett memorandum, mely rettetes miszériákról beszélt; úgyszóveteli a sürgős megoldást. Ha csak a nevezett érdemes iskola üreslelkű feljtmálói, kiváló munkájának kerékköloi, értékes felszereléseinek szándékos tönkretevoi, növendékei egészségének könynyelmu megrontói s a világ csúfja nem akarunk lenni: ezt a megoldást úgy sem lehet kitolni ad graecas kalendás!

S ha a belvárosi elemi leányiskola — mint ilyen — megszunik, gyorsan olcsó pénzen, minden nagyobb áldozat nélkül megszüntethető ennek a városnak legnagyobb szegylene.

Kérünk, keressünk egy Saára Gyulát, egy Kovács Á. Sándort vagy egy Schlammdinger Jenőt ennek a gondolatnak a megmarokolására. Három hónap alatt sokat lehet tenni!

Krix.

ból szokott vizitelni. Példa rá az angol szuffragettek. Nincs már rézkarika az orrukban, és nem fügefalevéllel öltözködnek, hanem divatos kalapban és hasított szoknyában járnak, irodalmárook, de egyúttal forradalmárook, rombolnak, zúznak és vérengzenek.

Elítéli a szerző az olyan embert, aki gondolkodás nélkül nem hajlandó a hadsereg oltására a legnagyobb áldozatot hozni. Ezt a kijelentését értjük, mert ő is katoná volt.

A műveletlen világ meghódításánál nagyon helyesen a kereszténységnek szánja a főmunkát s ezen okoskodásánál elárulja nagy tapasztalatait és világlátottságát.

És épen ezen kijelentésével lehetne megdönteni azon érvét, hogy Európának azért kell még évezredekig felfegyverkezve állania, mert a XX. század embere nem türi, hogy legyen olyan föld, ahol vad-ság van, ahol ő félelem nélkül nem járhat. A kereszténység tanai- val talán előbb és többre lehet

menni, mint a XX. század géppuskáival. Erről különben hosszabban lehetne tárgyalni, ami a jelen kéret között nem lehetséges.

Rendületlen híve a hármasszövetségnek s élesen itél el minden olyan mozgalmat, amely csak lát-szólag is ellene szól. Az orosz szellemről félti nagyon az országot. Ha orosz befolyás alá kerül-nénk — mondja — meginogna nemzeti jellegünk, mert az oroszítás vashatalma ellen nem tudnánk megvédeni magunkat. Még vallásunk is veszélyben fogorna. A német szellemről azonban nem fél. A Bach-korszakban sem tudtak elnémetesíteni bennünket. Állításában kétségkívül találni némi igazságot, a kérdésnek azonban egészen más megoldását és magyarázatát kellett volna adni, mert így nagyon a jelenlegi politikai szövvények közé van beállítva és letagadhatatlanul munkapárti izű.

Mázsás kérdés ez; ellene, mellette sokat lehet argumentálni és bajos a jövő tiszta képét megtes-

teni. Az orosz uralom orosz akarna a német németet. Az egyiknél a schizma van, a másiknál a protestantizmus. Nem lehet azt kategorice kijelentni, hogy egyikőtől rettegjünk, de a másiktól ne féljünk.

A vámterületről is cikkeztek a szerző. Egyenlőre olyan ötvenpercentes kiegyezést vél jónak. Cseh — Morva — és Sziléziát kapcsoljuk ki a közös vámterületből, a többi legyen közös, mert főleg ez a három zsirosodik a közös vámterületből. Elismeri, hogy a közös vámterület káros az országra. És ezen szívesen változthatna, hogy gazdaságunk, iparunk fellendüljön. De minek kellene a fellendülés? Hogy a katonai terheket könnyebben elviselhessük. Bizony jó lenne a gazdasági fellendülés, de egyuttal a katonai terhek lelendülése is.

A kívándorlással is foglalkozik. Ezt orvosolni kell. Hát ki mondja, hogy nem kell? Csakhogy a munkapárti uralom orvosolja legkevésbé.

Az utolsó fejezet az, amiért tulajdonképpen a könyv íródott. A politikai pártok kritikája. Néppárt? Radikális, orosz. Függetlenségi párt? Na még csak az. Alkotmánypárt? Ezt az Andrássyt sehogysem érti.

Nemzeti munkapárt? Ez az igazi párt. Már a neve is mutatja. Egy év alatt többet tett, mint ezelőtt évtizedek alatt tettek. Itt le a kalappal! Térdéket meghajlitani, hasravágódni. Elő a tömjénnel s füstöljűk körül a politikai megváltónkat Tiszát.

Ez a párt nagy missiót teljesít. Ha betöltötte hivatását, vegyen magára új ruhát, keresztelkedjék ki, magyarosítsa meg a nevet Deák Ferenc függetlenségi pártra és uralkodjék Magyarország hála napjáig. Programmot is ad neki, meri hát ezt is át kell jól frizurázni. De persze nem egy hibát követ el a fésülésnél. A megmagyarosított névben feltétlenül ott kell lenni a függetlenségi szónak is, mert hát ez hat.

Kényelmes, jó fűzöt,

NOFITZER-nél vásárolhat.

Kor. 5.—6.—7. árban, már kitűnő csipőfűzöt ad.

Hova? Hova? DANCZIG és STELGER SZÜCSMESTER ÜZLETÉBE
Nádor-utca 7. sz.
Terü. fiu, leányka kalapok, Női kalapok és díszes
Üzletelhelyezés miatt, melyben leszallított árban lesznek árusítva!

Katolikus tanítók internátusa.

Szeptember 1-én nyílik meg az új nevelőintézet.

Városunk ismét egy nagyfontosságú kulturintézménnyel gyarapodott. Szeptember 1-én megnyílik a széchenyi egyházmegye r. k. tanítóinak nevelőintézte. Régi óhaj valósul meg, egyházmegyénk ügybuzgó, derék tanítóinak óhajja, hogy legyen egy olyan internátus, a melyben olcsón tudják gyermeküket nevelni, középiskolába jártni.

A nagyfontosságú szociális eszmének dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök és dr. Klauz György kánonok voltak az érteői és megvalósítói. Mindketten nagy adománnyal járultak az internátus megvalósításához és a tanítók összegyűjtött pénzével dr. Klauz kánonok irádságot és anyagi aldotzatot némi ismerő buzgalomból sikerül az intézetet megnyitni.

Hogy a megyéspüspököknek és dr. Klauz kánonoknak mi

Még egyet. A szerző az újságírókat szereti, rostélyon megsütni, mert azok rettenetes emberek. A munkapárt panamázik, lopott pénzen születik (ezt ő is beismeri, de tisztességes dolgnak nevezi) és azok a leikellen, hazafiatlan, radikális újságírók blamálják az országot, megszegyenítik a nemzetet. Megírják a panamákat. Sőt valósággal utaznak rá. Ezt sehogysam tudja megbocsátani.

Befejezésül. A kalapács nyelvnek elhajjalásában a legügyetlenebb és legérthetetlenebbül a címet választotta meg a szerző. A második kiadáshoz (ha ugyan az első is nem a Toldi könyvespolcain fog megsárgulni) mi jobb címet tudnánk ajánlani, például: a munkapárt kánonizálása, vagy védőbeszéd a Tisza párt mellett és az újságírók deportálása.

érdemek vannak az internátus megvalósításában, feleslegesen tartjuk bővebben részletezni a tanítók, akik ennek áldását élvezni fogják, jól tudják. Az internátus a Pálotai-utca 27. szám alatt épült modern termékkel és berendezéssel. Negyven növendékre van berendezve, akikre az intézet igazgatója fog felügyelni.

Az egyházmegye tanítóinak gyermekei teljes ellátást, 320 koronát fizetnek. Más szülők gyermekei 420 K. A tanítók azért kapnak kedvezményes árt, mert ők az alapítói a nevelőintézetnek. Felvételi díj 10 korona. Felvételtkor egy havi tartásdíjnak, megfelelő 32, illetve 42 korona övadékot kell letenni, amely összeg az utolsó tanév június havára eső tartásdíj gyanánt számítatik be.

Az intézet most adta ki a prospektusát, amely részleges felvilágosítással szolgál. Akik az intézet tagjai óhajtanak lenni, június 25-ig jelentkezzenek dr. Klauz György kánonoknál Székesfehérvárott, Szent István-utca 12. sz. alatt.

Egy érdekes levél.

Nem régiben történt, hogy két német tudós a székely-kabard nyelvrokonságról tudományos felfedezést kürtölt világga. Dr. Pécsi Jenő helybéli áll. főreáliskolai tanár az *Esti Újság*hoz, hol a "felfedezés" híre először jelent meg, levelet intézett, melyben kifejtette, hogy a német tudósok "felfedezése" nem új, mert volt tanára néhai Bálint Gábor a kolozsvári egyetemén már régen ugyanazt tanította, amit a két német nyelvész most "felfedezett". Az *Esti Újság* ezt a levelet annak idején közölte s azóta több szaklap is átvette. Most a napokban székelyföldről, Kovásznáról egy érdekes levél érkezett dr. Pécsi Jenőhöz. Egy izzig végig székely tanár írta, igazolta azt, hogy nemcsak a diákokban, de még a tanárookban is, legalább az öregebbjében van nemzeti lel-

kesedés és fajzereje. A levél a következő:

Kedves Kartárs Uram! Az "Ethnographia" máj 16-án márciusi füzetéből XXV. (évfolyam 2. füzet) jutott tudomásomra; hogy k. Kartárs Uram, igaz magyar. I. lekre való bátorsággal szállott sikra néhai való jó sz. Bálint Gábor írás mellett és hogy azzal együttál igaz szószólója lett a magyar tudományosságunk. midőn magill. Odésszel gratulációk kedves Kartárs Urnak bátor szókimondásáért, kérem a székelyék ístenét, hogy segítse meg Önt becsületes küzdelmében. Mert küzdelme — az lesz. Biz. úgy vagyunk ezen a magyar láb által ezer év óta teppost földön, hogy itt magyar szimber hazafias érzését — hacsak tudományos téren is — meg meri szólaltatni, az a mostanában lábra kapott nézetek szerint, elítésre méltó sovinizmus.

Ha üldözésben lesz része, gondoljon arra, hogy a becsületes magyar emberek rokonérzése mindig Önnel lesz. Talán egyben másban segélyére is lehetünk memóriánk révén.

Ném. vagyok nyelvész; haneri matematikus és fizikus, de az is mégis csak mindig tördtem nomzetünk sorsával annyira, hogy az arról feltűnőbb nézeteket számomra társam. Egy 80-as évén végén vagy a 90-esek elején olvastam a Budapesti Számokban egy francia írónak (ha jól emlékszem L. Hervének) cikkét, mely azt hangsúlyozta, hogy a magyarokkal bejött 8-ik nemzetség a kazárság "Mözesheti" volt (mint a cikkirő is), és hogy a hitet hamarosan elhagyta, midőn a magyarok által az ország keleti szélére telepítették. Nem emlékszem már pontosan a többi tartalomra, de ez volt a tenőria. Jó lesz utána nézni, mert úgy rémlik, mintha ő is em legette volna a kabard (kazár) atya fiságo.

Másik meg az, mire figyelmét felhívni óhajtom, hogy jó Bálint Gábor bátyánk írt ugyan kabard szótár, sőt némi nyelvtant is, de ő, ha ugyan jól emlékszem, nem azt állította, hogy a mostani kabardság a székelynek testvére, hanem a kabardnak őse a kab. r.

Egyebet az ő nézete felől egyet-más megtudhatna az Öreg ur testvére-öccsétől s. Bálint Benedek ímet-szömvészétől az idő szerint m. k. áll. polg. isk. tanártól Békéscsabán. Igaz tisztelettel.

kész híve
Roediger Lajos
 ny. m. k. áll. főgimn. tanár.
 Az érdekes levelet, mely e kérdésben adatokkal szolgál, dr.

Sebestyén Gyulának, a kiváló nyelvésznek, küldötte el dr. Pécsi Jenő, ki most más iróadalmi kérdés fejtegetésével van elfoglalva.

RENDELET

a népiskolák elhelyezéséről és építéséről.

Gr. Széchenyi Viktor főispán a kultuszminiszternek az iskolák elhelyezéséről és építéséről szóló rendeletét a következő sorok kíséretében küldte meg az illetékes tényszököknek.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek a népiskolák elhelyezése és építése tárgyában kiadott *Rendelelet* alább oly megjegyzéssel, közöljük, hogy ezen új rendelet az összes iskolafenntartó polgári és hitközségeket, valamint magánegyetemet és társulatokat kötelezi.

Ennélfogva az összes, lekapfen tartók a rendelet I. részében a felálló iskolapületekre vonatkozó minímális követelményeknek amennyiben azok ezek szempontjából kifogás alának, anyagi erejükhez mérten mielőbb tartoznak eleget tenni, a II. részben az új iskolák építésére vonatkozó szintén minímális követelményeknek pedig esetről-esetre akként, hogy az új iskolai építkezésre vagy lényegesebb átalakításra vonatkozó, terv- és építkezés megkezdése előtt a községek, magánegyetemek és társulatok közvetlenül, a felekezeti iskolaszékek pedig az egyházi főhatóság útján mutatják be Bizottságunknak, mely a terveket a kir. által engedélyezett, hivatali, a kir. tanfelügyelő és a vármegyei tiszti főorvos közhenjűttével megőrtája és ezeknek a szakvéleményeknek alapján hozott elsőfokú határozatát közli az iskola-ten tartóval és a felekezeti iskolákra nézve az illetékes egyházi főhatósággal is. E határozat ellen aztán annak későbbesétől számított 15 napon belül a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez intézett, de Bizottságunknál beadott fellebbezésnek lehet helye. Ezzel egyidejűleg hatályukat veszítették a kisdudóvi és népiszkolai építkezések tárgyában az 1897. évi 72.870 sz. vallás-és közoktatásügyi miniszteri rendeletről kiadott "Mintaterv és építkezési Utasítások" a népiszkolákra vonatkozó részükben.

Megérkeztek a SZÉP IMAKÖNYVEK
 legnagy választékban. Ugyazonkor újradíjazott ALBUM-ÉS EMLÉKÖNYVEKBEN, melyek plusz és vázok kötetben már 30 fillértől kezdődnek.

Allandó nagy raktár a legújabb művészi és angol levelező lapokból, valamint a legjobb kivitelű levelepapírok is, úgy dobozokban mint mapákban legnagyobb választékban és legolcsóbb árban kaphatók.

Gramofongépek és lemezek
 elsőrendűek nagy választékban! **LEMEZEK 2-40 FILLÉRTŐL**, gramofontól pedig már 40 fillértől kezdődnek.

HORVÁTHÉ ÉS RÓNAINÉ könyv- és papírkereskedése Kossuth-utca 15. szám.

OLYMPIA

MOZGÓFÉNYKÉPSZINHAZ
— BUDAUT 3. —Június hó 6-7-én
(szombat vasárnap)Aeroplan
házasság

3 felv. kacagató vígjáték. és

Luczia önfeláldozása

2 felvonás; dráma és 2 pólkép.

1. Tiroli parasztok réme. 2.
Gaumont hira ó 17.Szombaton 2 előadás este 7 és
9-kor. — Vasárnap 4 előadás
3-5-7 és 9 órákor.A Fehérmegyei Napló az
összes dohánytűzsedékben kap-
ható.

! HIRDETÉS !

Védje meg szőlőfűrtjeit a moly-
hernyők (kukac) pusztításától.
De csak idejében védekezze!"TABICOTIN"⁴⁶a szőlőmoly kiprobált biztos
irtószere.Csakis a törvényileg védett
"TABICOTIN" készítmények biz-
tosíthatják a sikert! Használati
utasítások, imertetések ingyen!
Ajánlok továbbá a legolcsóbb
árak mellett prima Aussig
kék, Raffia, Forhin, Tenax
Kémmáj, méz és rézkénmészport.Nagy raktár kévekötelekben len-
és jutta zsákokban.

— Szives megrendelést kér

SZAUTER JÓZSEF

fűszer, liszt és vetőmagvak
kereskedése

Székesfehérvár, (Buza-piac)

városi hitelesmérés mellett.

! LEGDIVATOSABB !

Szalma és tagal női

! kalapformák !

LEGJABB VIRG- ÉS TOLDISZEK.

Blúzujdonságok

! potom áron !

Kováts Antal, Városháza.

TELEFON 319.

TELEFON 319.

A PEREGRINUS zarándoklat ren-
dező bizottság
1914 augusztus 20-ánR. KÖVÉR VIKTOR vezetése alatt
zarándok különvonatot indít

LOURDES-be

Svájc és Szavoján át, Einsiedeln, Luzern, Genf, Paray le
Monial érintésével, 14 napi utazási tartammal.

teljes ellátással: I. oszt. 540 K. II. oszt. 420 K. III.

oszt. 255 K. Részletes programot kívánatra küld a

PEREGRINUS kiadóhivatala: Bpest, I. Kelenhegy-ut 47.

Árak

Nem ok nélkül

részesíti előnyben a leg-
több háziasszony a „Valódi“
:Franck: kávépótlékot.

Ezt az előnye:

a fűszeres íz, a szép szín
és nagy kiadóság a haszná-
latban, eredményezik.

M. 111/1910

TELEFON 269. **Értesítés.** TELEFON 269.Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Öreg-utca 20. sz.
alatt 12 év óta fennállóasztalos-műhelyemet és
temetkezési vállalatomattetemesen megnagyobbítottam és villanyüzemi modern új asztalosgépekkel bőví-
tettem ki és „HUNGÁRIA“ elnevezéssel tovább fog vezetni, miáltal azon kelte-
mes helyzötbe jutottam, hogy minden e szakmába vágó munkát a legponto-
sabbra és legolcsóbban eszközölhetem.Amidőn t. rendelémnek az eddigi szives támogatásért hálás köszönet-
met kifejezem, kérom, hogy bármilyen asztalosmunkák szükséglete esetén
nagybecsű megbízásával továbbra is megtisztelni sziveskedjenek.Állandó nagy raktár mindennemű fa
koporsókból a leggyyszerűbbtől a leg-
díszesebb kivitelig. Temetések rendezé-
sét a legjutányosabb árakért elvállalom.Raktáron tartok továbbá saját készítményű nagy munkaképességű
szőrő gabonarostákat és egyszerű szoba és konyhabutorokat.
Elvállalom asztalosok, ácsok és bognároktól, szóval az összes fa-
munkásoktól a fa kidolgozását gyorsan és pontosan olcsó árakért.
A kész munka szállítását díjtalanul eszközölöm. — Helyben és
vidéken nagyobb cséplést elvállalom. — Székesfehérvár, Öreg-u. 20.KURUCZ ISTVÁN
HUNGÁRIA asztalos és temetk. vállalata.

— Ugyanitt 2 jó házból való fiu tanulóknak felvétetik. —

Hol vásároljunk és
hol dolgoztassunk?

Rudbányai Imre kizárólagos posztókereskedése Nádor-utca.	Jabady Jenő, lárpitos és díszítő Jókai u. 2.
Sövegjártó János vászonáruháza Szent Imre-utca.	SZIGETI TESTVÉREK csemegeáruháza Kossuth-utca.
Gebauer Testvérek csemegeáruháza Kossuth-utca.	Kováts Antal divatáruháza Városház tér.
Hórváthné és Rónainé papírkerekedése Kossuth-utca.	Korai cukorka áruház Nagy Sándor-utca.
Nofitzner divatáruháza Nádor-utca.	Töke Ferenc elsőrendű hentesüzlete Nagy Sándor-utca.
FIUMEI kávébehozatal Városház-tér.	Zahajszky György divat- és kézmunkaáruháza Nádor-utca.
König József kéményes műközőrűde Székesfehérvár, Kossuth-utca 7. sz. Árpád-füldével szemben.	Simon Lajos elsőrangú borbély és fodrászterme Kossuth-utca 11.
Rédei Géza, cipész-peciálláta Kossuth-utca 15.	Hein Márton hangszerész tízlet: Kossuth-utca 2, Zongora raktár: Simor-u. 37.
Grosz József és Fia porcelán és üvegkereskedése Nádor-utca. — Üzlet áthelyezése miatt, mélyen leszállított árak.	

MŰHELY ÁTVÉTEL!
 Vén székelyi a népi közönség felhívására jutalmi,
 hogy a székelyi népi művészetet megőrizze és
 Jókai-utca 2. szám alatti
KÁRPIOS MŰHELYT
 Gerbán István úrtól megvettem,
 és azt a mai naptól fogva saját nevem alatt az eddig szolid
 alapon tovább vezetem. Ugy a fővárosban és helyben sok
 éven át szerzett tapasztalataim felfutott azon kellemes
 helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is
 eleget tehetek. — A népi közönség partifogását kéri
 tisztelettel
SZABADY JENŐ
 kárpitos és diszító.

Valódi brünni szövetek
 az 1914. szeptemberi és nyári időnyel
 Egy szelvény (szelvény 10 kor.)
 S. 10 m. hosszú (szelvény 10 kor.)
 teljes terfoglalathoz (szelvény 13 kor.)
 (költs. papír, és szállít.) (szelvény 17 kor.)
 (szelvény 20 kor.)
 Egy szelvény fekete szalmakendőhöz 20...
 (szelvény 10 kor.)
 (szelvény 13 kor.)
 (szelvény 17 kor.)
 (szelvény 20 kor.)
Siegel-Imhof Brünn
 Minták: 1000 és 10000.
 Az árak...
 a legkényesebb igényeknek is eleget tehetek.

NŐI KÉZIMUNKÁK ÉS HOZZÁVALÓK
 MODERN ELŐNYOMDA
WAIMAR FERENCZ
 UTÓRA
ZAHAJSZKY GYÖRGY
 SZÉKESFEHÉRVÁR

SZÉKESFEHÉRVÁRI BUTORKÉSZÍTŐ
IPAROSOK SZÖVETKEZÉSÉNEK
BUTORÁRUCSARNOKA
 MINT AZ O. K. H. TAGJA
 ajánlja tagjai által készített butorait, melyekből a
 leggyorsabbított, a legfinomabb kiviteleg állandó
NAGY RAKTAR.
 Butoraink úgy izlés, mint minőség tekintetében versenyképesek
 bármely más hasonló nagy és elsőrendű raktárak áruival.
 Elsőrendű műszaktalok által felülbírált modern
 háló, ebédlő, salon és uriszobák stb.
Állandó butorkiállítás!
 Kiváló minőségű falra és falra nagy választékban kizárólag
 árucsarnokunkban kaphatók
TELEFON: 258. KÖSSUTH U. 10.

PALMA gummisarkokban a járás biztos és elegáns!
 0-10 számig páronként: 30, 36, 45, 50, 60, 70, 80, 95, 110, 125, 140 fill. Reklam gumbólyú gummisarkok három nagyságban 20 fillér.

Cipőkrémkülönlegességek
 : sport- és teniszcipőkhöz
 a kontinens leghíresebb gyáraiból a legolcsóbb eredeti gyári áron.
 — Cipőkrémek minden színben.

!!! Nincs többé foltos színes cipő !!!
Fárból! Szencziócs találmány. Ezen cipőkrém a cipő legyőzhetetlen, zsír, tinta és bármily foltot eltüntet. Az így befestett cipő színe tartós és nem kopik le. — 10 féle színben kapható. — Egy doboz 50 fillér.
 — Fárból fekete 50 fillér.

!!! Kell világhírű gyártmányai !!!
 Fa, vasbutorokhoz való festékek, Arany, ezüst, bronzalakok képekretkekhez. Szalmakalap festékek. — Kályha és fémkészítő szerek. — Bőrráncoló. — Nyereg-szappan. Orosz bőrtencs, mely a bőrt puhává, tartóssá és vízmentessé teszi. — Patakenes. — Vazelin.

20 fillér egy óriási doboz „NIGRIN”, Pyram, Benes, Bomba, Mágnes-világhírű cipőkrémek. Családi doboz cipőkrém, mely a legnagyobb háztartásban egy hónapig elegendő — egy doboz 50 fillér.

Langraf Gábor és Fia
 Cégtulajdonos LANGRAF LAJOS
 Gépszij és bőrkereskedés. — Cipőfelsősz és keptalagyar
 Csizmarányoló műhely. — Üzletalapítás 1857-ik évben.
 Iroda, gyár és árutalepei SZÉKESFEHÉRVÁR JOKAI U. 8-10.
 Fernolentit látván es és kir. udv. szállás világhírű vegyészeti gyáraknak főraktára.
 Főlerakata kell világhírű padlómaszatnak. — Hazai ipartermékek állandó kiállítás. — Naponta postai szétküldés
 Üzleti órák: Délelőtt fél 7-től 12 óráig, Délután 1 órától este 7-ig
GALA gummisarok olcsó és tartós. — TELEFON 100.

JEGPOR biztos sörlelő-izadás ellen! Szencziócs magyar találmány. Egy doboz 60 fill. Legjobb denaturált spirítusz. — Egy liter ára 64 fillér.
 25 fillért egy liter legjobb itala előállítható. — Próbálva 30 fillér.

Iparvállalatok, mezőgazdák, gyárak, uradalomok, malomtulajdonosok részére legkiválóbb és legmegbízhatóbb gépszijak. — Varrószijak, Kocsimosóbőrök. Blankbőr löszerszámkokhoz, kocsiülések és butorbezuhatokhoz való bőrok minden színben.

Vizmentes ponyvák
 Gabonaszákak legolcsóbb árban.
 Nagy löpökróc raktár.
Triestli szivacsbehozatal
 Szivacsok minden nagyságban, úriául választékban.

Kaptafaműhelyünkben
 készítetünk a legkényesebb igényeknek megfelelő kaptafákat, cipő és csizmaműhelyek, melyek használatát a többi előzetes formájukat megtartják. — A kaptafák gondozásáról és jókarban tartásáról szivesen szolgálunk tisztelettel: vevőinknek utólagos díjmentesen.

Mátracok és kocsiülésekbe való löször, áfrák és fémgerékű eredeti gyári áron. — Mátrac és rolettgrádlík. — Butor, és matracruganyok, Amerikai bőrvásznak. — Linólum.
 A hadsereg részére szükségellendő vegyészeti cikkek nagy választékban.

Bőrkülönlegességek.
 — Kocsiülés és szivacsok. — Lakbőrök minden színben. — Óv és szivacsok. — Nyereg és ülésnek való díszbőr. — Géphajtó szivacsok. — Butorok. — Szivacsok. — Bőrök. — Töltött szivarbőrök.

Cipőkülönlegességek
 minden színben, cipőcsatok és mindenféle cipőszek. — Asbesz, bárafal és filcálpátták. — Telefon rendelésre bármint készre géll házhoz szállítunk. — Állandó összeköttetés a vidék összes telefon állomásaival.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérváron.